

net mitä edullisemmat jokaiselle työläiselle. Vuosikerta Säkeniä on arvokas lisä jokaisen kotikirjastoon.

Myöntää täytyy että Säkenien toimittaminen on toisinaan ollut hieman puutteellinen, ettei se aina ole ankarimpaa arvostelua tyydyttänyt, mutta tähänkin on ollut oma syynsä. Säkenien toimittamisesta on huolehtinut Raivaajan toimitus ja niillä on ollut liian monta rautaa yhtäaikaa tulessa. Säkenien toimittaminen on täytyntä tehdä ylitöinä, kun ei ole ollut varaa ottaa Säkenille omaa toimittajaa. Mutta nyt kun tilaajamäärä on jo näinkin korkea ja jos se siinä pysyy, voitane tässäkin suhteessa tehdä tuntuvia parannuksia.

Säkenet tulevat tänäkin vuoteen ilmestymään jokaisen kuukauden alussa, vähintään 32 sivuise-

na ja kuvitettuna. Jos tilaajamäärä nousee viiteen tuhanteen, voitane Säkenet laajentaa 64 sivuiseksi, kuten tämäkin numero. Säkenien sisällöstä mainittakoon, että siinä saavat tilaa vakavammat, sosialismia syvemmin selittävät kuin myöskin kaunokirjalliset kirjoitukset. Kaikille opittaville ja hyödyllisille kirjoituksille ovat Säkenien palstat avoinna. Säkenien tarkoitus on kasvattaa Amerikan suomalaisten henkisiä kykyjä, luoda oma kirjailijajoukkomme, jotka voivat kohottaa Amerikan suomalaisten sivistystasoa muitten kulttuurikansojen tasolle.

Säkeniä saapi tilata jokaiselta Raivaajan asiamieheltä, tai suoraan Raivaajan konttorista. Tilauhinta on koko vuosikerta 1 dollari. Yksityisnumeroiden hinta 10 senttiä. Tilataan: Säkenet, Box 408, Fitchburg, Mass.

Historian taloudellinen (materialistinen) käsitys

(Jatkoa.)

Historiallisia valaistuksia.

Alun aluksi: Ottakaapa mietittäväksenne tuo kuuluisa asiakirja, Vapauden Julistus. Kuinka monet miljoonat ovatkaan lukee neet tuota kuuluisaa asiakirjaa. Sydämmet ovat laajenneet, uusi elämä ja uusi voima on virissyt,

sielut kohonneet yläilmoihin, miljoonat dollarit rahaa ja tuhannen tuhannet ihmiselämät ovat liittäneet tuon asiakirjan historian pyhitettyjen asiakirjain joukkoon. Ajatelkaapa sitä taloudelliselta näkökannalta. Sen kaksi ensimmäistä, jotenkin ritarillista lausetta muodostavat alkulauseen

ja ilmaisevat sen ajan, käsityksen hallituksesta ja ovat kuvavia sen aikakauden taloudellisille käsitteille ja olosuhteille. Sitteen asettaa se Yrjö kuninkaan hallitukselle kaksikymmentä yhdeksän syytöstä; kymmenen näistä syytöksistä koskevat suoranaisesti aineellisia asioita, veroitusta, kauppaa ja sotaa; kymmenen käsittelee brittiläisten sekaantumista meidän lainlaadintaamme, lakeja ja muita muodollisuuksia taloudellisten olojemme, elämämmen ja omaisuutemme turvaamiseksi. Jällellä olevat yhdeksän käsittelevät joitakin hallituksen mielivaltaisia toimia, kuten uusia lainkäyttötapoja, laiminlyömistä palkkasoturijoukkoja kohtaan j. n. e.

Tämä on pääsisältö. Kaikki asiakirjaan liittyvä ihanteellisuus, järkevyyden ja tunteellisuus ovat vain tuntuisuuden muotoja, jotka vastaavat ja ilmaisevat sen ajan taloudellisia tarpeita. Samoin on laita tuonkin englantilais-amerikalaisen vapauden suojamuurin, *Magna Charta'n*, joka sisältää kuusikymmentä kolme pykälää; kolme ovat alustavia ja päätöspykälä; neljäkymmentäkahdeksan käsittelevät selvästi omaisuutta ja omistusoikeutta koskevia asioita; jällelläolevat kaksitoista käsittelevät lainkäyttöasioita, ja niin edelleen — se on vain kaikkua personallisista ja omaisuussuhteista. Meidän asiakirjamme on paljon kaunopuheisempi kuin englantilaisien — uusi filosofia oli syntynyt muuttuneiden taloudellisten olosuhteiden mukana — mutta pääpaino kummassakin noissa kuuluisissa

asiakirjassa on selvästi omaisuuden, tavarain tuotannolla, ja onnalla ja omistuksella sekä niiden olosuhteiden luomiselle, joissa nuo halut voitaisiin tyydyttää. Ja menettelytapa on läpeensä ollut melkeinpä miedontamatonta vallassaolevan taloudellisen filosofian sovittamista, *laissez faire*, antaa olla, rajoittamatonta kilpailua lain edessä vapaiden yksilöiden kesken — paitsi muutamiin etuoikeutettuihin teollisuusluokkiin nähden.

Meidän politiikkamme on läpeensä ollut taloudellisten tekiäin vallitsema. Hamiltonin raha-asiaiden selostelu sai aikaan puolue-eron, valtiovelat, sotaverot, suojelustullin, kansallispankit ym. Nämä olivat ratkaisevia lainsäädäntötekoja. Ja alussa olikin seurauksena kovat ajat; tuli kysymyksen alaiseksi tokko hallitus pysyisi pystyssä ollenkaan; taloudellinen puoli asiassa oli ratkaiseva, nimittäin liittovaltioiden sietämättömät raha-asiat. Tämä sekä monet muut tuotantoa ja vaihtoa koskevat asiat johtivat vuoden 1812 sotaan.

Orjuuden aika.

Seuraava kysymys oli orjuuskysymys — neljäkymmenenvuoden vuoden ajan. Tämäkin kysymys oli pohjaltaan taloudellinen kysymys. Orjain pito oli tuottavaa etelävaltioissa, pohjoisvaltioissa se ei kannattanut. Etelässä synnytti orjain pito harvinaisvallan, joka pidätti itsellään poliittisen vallan suojellakseen omaisuuttaan ja käytti saamansa tulot poliittisen valtansa säilyttämi-

seksi. Ja etelävaltiot hallitsivat koko maata monet vuodet. Lopulta kasvoi pohjoisvaltioiden kauppa ja teollisuus niin suureksi että orjuus hukkui vereen. Taistelu kahden tuotantotavan välillä oli päättynyt — vapaa työmies oli lyönyt orjan maahan.

Kentiesi väitätte että taistelu ei ollut taloudellista laatua, vaan haluaisitte kohottaa sen korkeammalle tasolle, siveellisyystaiteiluksi. Myönnän kernaasti että taistelu oli siveellistä laatua, mutta mistä tuli sitten tuo voittoa siveellisyys? Kristinuskosta, sanoo joku arvelematta. Mutta miettikäähän; yli viisitoista sataa vuotta oli kristinuskon ollut vallitsevana Euroopassa ja siis Amerikassakin, mutta orjuus rehoitti yhtäkaikki Europassakin koko ajan. Myönnän täydellisesti että kamppailu oli siveellinen kamppailu, mutta samalla ja pohjaltaan oli se taloudellinen kamppailu. Voittoa siveellisyys oli voittoa uuden taloudellisen systeemin siveellisyttä.

Nämä kaksi aikaisempaa ajanjaksoa maamme historiassa sisälisivät tietysti muitakin riitakysymyksiä, mutta että niidenkin täytyi suurimmaksi osaksi saada alkunsa taloudellisista syistä on käsitettävissä kun ajattelemme että näihin aikoihin päätehtävämme oli saada halttuamme koko maa taloudellisesti. Sisällissodan jälkeen on tarina sama. Kahden tuotantotavan taistelusta syntyneet haavat olivat parannettavat ja se oli taloudellista parantamista, ainakin kaatuneelle. Maksut rahassa uudistettiin, sitten tullivero ja taas tullivero, trusteja ja va-

paata hopeaa, trusteja ja rahayli-mystö. Viimeisten kahdenkymmenenviiden vuoden ajalla ei muuta kuin tulliveroa, rahaa, kauppaa ja teollisuutta.

Espanjan sota

Mutta, sanotte jälleen, Espanjalais-Amerikalainen sota oli siveellinen, taloudellisista vaikutuksista vapaa mielenpurkaus! Niin, epäilemättä, mutta taaskin vain osaksi. Onneksi sorretuille Cubalaisille, oli heidän saarensa lähellä meitä, maa jaloa, hedelmällistä, rikas sokerista ja tupakasta. Joillakin meikäläisillä oli rahaa kiinnitettyä taikka valmiina kiinnitettäväksi sinne ja maksoi paljon dollareita vartioida rantajamme ja suorittaa tulliveroja Espanjalle j. n. e., ja kaikenli-säksi oli Espanja heikko ja pitkän matkan päässä. Meidän siveellinen suuttumuksemme verenhimoista turkkilaista kohtaan Armeniassa ja veristä Nikolaita kohtaan Venäjällä on kerrassaan suuremmoista — näin kotitarpeiksi. Maailman kauppamarkkinoilla sellainen ei kannata. Cuban seikkailun seurauksena on meillä Philippiinein saaret ja meidän on täytynyt poistaa osa kuuluisasta Vapauden Julistuksestamme; muutamat hallitukset, ainakaan meidän oma hallituksemme, ei tarvitse "saada oikeutettua valtaansa hallittavien suostumuksesta". Maailman kauppa ja kaupan käyminen ja teollisuuden tarpeet ovat perinpohjin muuttaneet mielipiteemme poliittisesta tasa-arvosta.

Palataksemme aikaisempaan historiaamme, niin on siellä taloudelliset ristiriidat kirjoitettuna itse Perustuslaissamme. Siinä arvostellaan orja kolmeksi viidettä osaksi ihmisestä — poliittinen valta etelävaltioille, muutoin — ei mitään perustuslakia. Samoin oli asianlaita edustajahuoneen ja senaatin kokoonpanossa. Taloudelliset ristiriidat uhkasivat tukehtuttaa jo kohdussaan vielä syntymättömän lapsen. Ainoastaan muisto silloin liittovaltioissa vallitsevasta sietämättömästä asiain-tilasta esti rikoksen.

Taloudelliset seikat olivat syynä vallankumoukseen — laitton veroittaminen ja siirtolaiden nylkeminen merilakien kautta emämaan hyväksi. Ranskalais- ja indiansodat sekä muut siirtolasodat olivat taisteluita Ranskan ja Englannin välillä muun muassa etuoikeudesta saada riistää tätä maata vain omaksi hyväkseen. Siirtolaiden asiamiehet ymmärsivät yskän ja uhrasivat rahaa ja ihmishenkiä auliisti saadakseen itse omistaa tämän suuren maan. Ja näin, läpi historiaamme voitte nähdä että avain kaikkiin vaikeuksiin oli taloudellisissa olosuhteissa, aineellisten tavarain tuotannossa ja omistuksessa kaiken sääty- ja arvoasteikon vallan ja vaikutusmahdin kanssa yhdessä, jotka eroittamattomasti ovat sellaisen omistuksen seuralaisia.

Eikä ainoastaan tämä, vaan joh tuipa taloudellisista olosuhteista myöskin se että tämä meidän hallituksemme ei saattanut olla muuntainen kuin edustuksellinen kansanvalta, tasavalta, eikä mikään yksinvalta. Tämä ei johtu-

nut ainoastaan siitä että edellisillä vuosisadoilla ihmiskunta oli suurin askelin edistynyt siveyskäsitteissään, sielun vapaudessa, suvaitsevaisuudessa ja kehityksessä oikeudentajunnassa. Kaikki ylevät periaatteet, joihin tässä suhteessa voidaan vedota, olivat jo esitetyt muinaisessa Kreikassa ja Roomassa. Tämä uusi purkaus osoitti vain uusia taloudellisia oloja ja uusia taloudellisia oppoja. Uusi aikakausi tuotannossa oli syntynyt. Vapaa kilpailu, liikunnan vapaus, vapaat sopimukset, kauppa ja teollisuus — nämä yhdessä maantieteellisten olosuhteitten kanssa, nämä määräsivät olotilan maassamme. Harva asujamisto, maa uhkuen kaikenlaatuisia luonnollisia rikkauksia, vapaata maata ylenmäärin, rajattomia metsiä, lukuunottamia järviä ja jokia täynnä elämää antavia ruoka-aineita, lämmin ilmanala, joka kiihoitti toimintahalua niin ruumiin kuin sielun suhteen — se oli luonnonlaki, sellaisen kansan, sellaisissa poliittisissa ja taloudellisissa olosuhteissa, oli oltava vapaa; täytyi jo alunperin olla keskuudessaan tasa-arvoista; sentähden oli kansanvalta välttämättömyys. Maa oli laaja, matkat pitkät ja kansa harvalukuisen; siitä johtui edustuksellinen hallitus. Olipa sitten hallituksen etupäässä kuningas taikka presidentti, sillä ei ollut väliä taloudelliselta kannalta asiaa katsoen, sillä kumpikin on yhtä hyvä sellaisissa oloissa; ainoastaan ei mitään itsevaltiasta hallitusta. Ja näin, olivatpa sitten käsitykset tästä aikakaudesta kuinka ihanteelliset tahansa, ihmisen riistä-

mättömät oikeudet, vapaus, oikeus, sankarilliset hyveet, kaikki pysykööt hävittämättä ja todellisuina kuten aina ennenkin. Mutta kaikki perustuvat ne aikansa ja paikkansa taloudellisiin olosuhteisiin. Ne ovat vain tietoisuuden ilmestysmuotoja sellaisista ja sellaisista taloudellisista elinehdoista.

Samoin, vaikka pienemmässä muodossa, on huvittavaa katsella miten entisajan maalaisaatelista tässä maassa on muuttunut maanviljelijä-väestöksi ja kuinka pian kaikki yritykset matkia edellisiä uutisasutuksilla raukesivat uudessa maassa välttämättömän kansan vallan edessä. Siellä, missä rikas asumaton maa on vapaa asutukselle ja muut luonnon rikkauudet kaikkien tavoiteltavina, jossa itsekunkin on ponnistettava enemmän taikka vähemmän omistusoikeutensa ja toimeentulonsa puolesta, missä työvoimaa, orjan taikka palkkalaisen, tuskin ollenkaan on saatavana, missä orjan työtä ei voida käyttää omaksi hyödyksi ja missä hallitseva luokka, omassa maassa taikka ulkomaalla, ei voi käyttää riittävää sotilasjoukkoa tahtonsa täyttämiseen, siellä ei mikään maalaisaatelista eikä muukaan aatelisto voinut kukoistaa. Tässä maassa kaikki sellaiset yritykset epäonnistuivat. Niillä ei ollut mitään taloudellista pohjaa pystyssäpysyäkseen. Samanlainen ilmiö esiintyy, luullakseni, Uudessa Seelannissa tänäkin päivänä.

Samoin voimme nähdä asteettaisen muutoksen maassamme melkein pä puhtaasti maata viljelevästä yhteiskunnasta nykyiseen

yhteiskuntaelämän muotoomme. jossa kauppa ja teollisuus vallitsevat koko hallitusjärjestelmämme. Pääpiirteissään voitte huomata tämän edistyksen silmäilemällä tulliveromme historiaa. Sitämukaa kuin kauppa ja teollisuus kasvaa, sitämukaa kasvaa tulliverokin, ei ilman taistelutta, se on totta, kunnes tulliohjelmamme ei enää vaadi "vapaata toimialaa ilman etuoikeuksia" ei, vaan "tulliveron täytyy tuottaa kohtuullista hyötyä niille, joita varten se on laadittu".

Olisi mahdotonta yrittääkään tässä mainita kuvaavia esimerkkejä kaikilta aloilta osottaaksemme sitä epäsuoraa mutta läpitunkevaa vaikutusta mikä taloudellisilla oloilla niissä on. Siveydelisellä alalla yksi esimerkki vain, orjuus etelävaltioissa ennen sisällissotaa. Oman itsenäisen hallituksemme alkuaikoina valtasi orjuus kansassamme, sen olemassaolo on kirjoitettuna perustuslaissamme. Sitä pidettiin yleensä yhteiskunnallisena, politillisena ja taloudellisena paheena. Hallituksen puolelta tehtiin yrityksiä sen lakkauttamiseksi. Lakisäädös orjuutta vastaan v. 1787 hyväksyttiin ainoastaan yhden äänen vastustuksella ja sekin ääni tuli pohjois-valtiosta. Mutta sitten keksittiin, jos niin voipi sanoa, pumpuli. Parannuksia kutomakoneissa ym. oli tehty suuremmoisia. Englannista tuli maailman suurin pumpulitehdas ja etelävaltiot hankkivat tarvittavan pumpulin. Orjatyö havaittiin tuotavaksi. Vapauden julistuksemme, jossa vain aatteita selviteltiin, saattoivat ihmiset luonnol-

lisesti olla syntymästään vapaita ja yhdenarvoisia, mutta jos toisille on edullista elää toisten työllä, niin nämä riistämiseen edullisemmassa asemassa olevat pian hoksasivat kuinka eriarvoiset ihmiset itse asiassa ovat. Ihmisoikeuksia aletaan mitata luonnonantimien mukaan — ei, heikoimpain täytyy väkipakolla pysyä alhaisemmissa oloissa heidän omaksi hyväkseen, omaksi todelliseksi edukseen. Vahvat ovat jumalan valittuja, ovat vastuunalaisia heikompain veljiensä todellisesta hyvinvoinnista. Orjuudesta tuli etelä-valtioiden rakastettavin yhteiskuntalaitos, orjuus oli luonnon säätämä järjestys, se oli jumalan tahto. Saarnatuoleista etelässä puollustettiin sitä kaikilla tarjona olevilla esimerkeillä ja vertauksilla historiasta, laeista, siveellisyyksistä ja Raamatusta. Tehkää vain musta veljenne orjaksenne, jos voitte, mutta kohdelkaa häntä kristityn rakkaudella ja lempeydellä. Ja persoonallinen orjuus olisi meillä tänäkin päivänä joissakin paikoin taikka olisi se rauhallisesti lakannut olemasta, mutta etelävaltiot halusivat saada liian paljon. Ne eivät tyytyneet riistämään vain yksinkertaista, turvatonta orjaa, vaan aikoivat saada valtaansa koko maan, sen verot ja tulot ja mitä muuta oli saatavissa. Se pyrkimys hukkui tuleen ja vereen.

Olen jo ehken käyttänyt aikaa-ni liiaksi. Puheeni aihe on äärettömän laaja. Onhan tässä koko maailman historia puheeni aineena — kaikki aikakaudet, ajat ja paikat, kehityksen eri asteet Afrikan raakalaisesta kaikkiin Aasi-

an, Europan ja Amerikan valtioiden läpi. Olkoon edelläpuhuttu siitä vain luonnos pääpiirteissään.

Muutamia huomautuksia vielä, niin olen lopettanut.

Karl Marx on tämän historian käsityksen isä. Hän on myöskin tuon niinkutsutun "Tieteellisen sosialismin" isä. Marx punoo nämä kaksi yhteen johtaen toisen toisesta. Ja arvaampa että monet vihaavat ja halveksivat toista niistä sentähden että vihaavat ja pelkäävät toista.

Aivan samasta syystä kuin ahdasmieliset ihmiset hylkäävät tämän käsityksen historiasta sen tähden että se on Marx'in julki-lausuma, samasta syystä hienostuneet ja uskonnollismieliset ihmiset loukkaantuvat sen takia kun sitä on kutsuttu "materialistiseksi". "Mitä" he huudahtavat, "siveysoppi, uskonto, filosofia, tie-de, taide, sivistys, vain vatsan kysymys! Hyi! inhoittavaa, typerää, vaarallista." Näin kiihoittavat he itsensä äärimmäisyyksiin saakka. Ja kuitenkin on, ainakin näihin aikoihin, ruumista pidetty sielun asuntona. Haltioissaankin oleva runoilija, kiihkoisinkin rakastaja, syvämietteisin ajattelijä, hurskainkin jumaluusoppinut, ovat ruumiilla varustettuja kaikki-ne sen intohimoineen ja haluneen. Vatsa tulee täyttää, ainakin ajoittain, muutoin on runoilijan laulu hänen joutsenlaulunsa, rakastajan unelmat, ajattelijan ja jumaluusoppineen päätelmät muut-tuvat raivoisain eläinten kuolin-korahduksiksi. Ymmärrys, jär-ki, henki, sielu, olivatpa ne sitten mitä ovat, kuitenkin ovat olemas-

sa ja ilmaisevat itsensä voimallisesti, yhä vieläkin määräävät elämän toiminnan muodot, ilmituovat sen surut, sen ilot, sen toiveet, sen epäilykset, sen hurmukset, sen tuskat; enemmänkin, ne määräävät ja rajoittavat taloudellisten voimain kantavuuden ja käytännöllisen sovituksen ja usein vastustavat kaikkia taloudellista suoranaisesti. Näin, kaikkina aikoina, joutuvat ne niissä olosuhteissa, joita ne itse taloudellisista oloista muodostavat, ikäänkuin osotekirjoiksi taloudellisesta kokonausrakennuksesta ja siis osasyllisiksi tulevan kehityskulun suunnasta. Kuten Marx sanoo, ne ovat joko kehityksen muotoja taikka sen kahleita.

Tästä siis seuraa että kaikki rakkaus, lempeys, oikeus, laki, siiveys, taide, sivistys, kirjallisuus, filosofia, määräävät jonkun historiallisen käännekohdan kokonaisuuden. Niimpä voidaan sanoa että löytyy lakitieteellinen, uskonnollinen, siveellinen taikka rotukäsitys historiasta. Kaikki nämä käsityskannat ovat todellisia ja on niillä enemmän taikka vähemmän ominainen elinvoimansa. Mutta mahdotonta on eroittaa ne taloudellisesta alkulahteestaan. Historia, niiden näkökannoilta yksistään, on haavekuvien leikkiä, sillä useimmiten puhuvat ne olevista oloista ja laitoksista vain käsitettävänä. Millaisia aukkoja sellaisissa historioissa! Kuinka paljon käsittämättömiä taipaleita, joita voidaan täydentää vain Hegelin tapaisilla epämääräisillä arvauksilla. Materiaalisia tosiseikkoja ei niinkään helposti voi halveksuen jättää huomioon ottamat-

ta. Ajatelkaammepa vain reformaattorien elämäntoimintaa. Heidät katkaistaan taikka tulevat surkeasti eroitetuksi päämaallistaan, aineellisen ja raan taloudellisen takia. Idealisteja ja reformaattoreita on vähän, niitä, jotka syövät, on paljon ja nämä täyttävät vatsansa vaikka, kuten reformaattorit ajattelevat, sikojen pahoilla. Tämän takia niin idealistin kuin reformaattorinkin täytyy sopivalla ja hyödyttävällä tavalla yhdistää omat käsitteensä asioista ihmiskunnan suuren joukon aineellisiin harrastuksiin.

Nyt kuten aina ennenkin tärkeä aineellinen palasiksi unelmat, mutta hajotessaan sirottavat ne aineellisen päälle ihanan kukkais-sateen, aineellisuuden kunniaksi, antavat sille korkeampia tarkoituksiperiä ja pyrinöitä, jotka taas vuorostaan vaikuttavat alhaisempaan aineellisuuteen ja ohjaavat sitä. Sentähden, ei saakaan mitään alentavaista todesta, kauniista, hyvästä. Päinvastoin, saakoon kaikki ja useimmat meistä enemmän noista jaloista hyveistä. Nostettakoon kaikki ja useimmat ihmiskunnasta paljon ylemmäksi sellaista olotilaa, jossa eläin ihmisessä pysyy kesyttömänä, jossa alaston aineellinen tarve pyrkii niin vallitsemaan kaiken toiminnan halun etä hänen täytyy muuttua yhä raemmaksi eläimeksi. Siksi kunnes tämä korkeampi taso on saavutettu on paikallaan että historian kulkua ohjaa tuo niinkutsuttu alhainen aineellinen vaikutin. Verot ovat oikeutetut niin kauan kunnes ihminen on saavuttanut kehitysasteen, jossa taloudellinen

paine on, kuten ilmankin paine, yhtä tasainen joka suunnalle. Vapautettuna taloudellisesta paineesta on kukin ihminen todella vapaa, vapaa ensinnäkin olosuhteista, jotka pakoittavat hänet elämänikänsä taistelemaan yksinomaan eläimellisen toimeentulonsa ylläpidoksi, vapaa ihmistymään, asukkaaksi piiriin, jossa yleillä ajatuksilla on täysi vapaus liikkua ja toimia avarammilla aloilla kaiken monipuolisen kykynsä mukaan. Sensijaan kuin nyt ainoastaan muutamat laulajat, valon papit, harvoille mahdollisen sivistyksen harrastajat,

ehkäpä silloin koko maa yhtyy täysiaänisenä soinnukkaaseen lauluun. Jokainen ihminen, ei enää raaka eläin, on silloin valon nöyrä palvelija — ei ole silloin synkkää pimeyttä, ei kurjuutta, ei kyyneleitä — kaikki ovat silloin säteileviä, erilaisia kuten tähdet, mutta kullakin oma loistonsa. Silloin on sivistys jokaisen erikoisoi-keus, kaikkien oma. Taloudellinen elämäntaistelu, sellaisena kuin me sen tunnemme, on ohi. Eläin on kirkastettu. Ihminen on tullut ihmiseksi, ruumis ja sielu päästyt sopusointuun.

Loppu.

Sotapasuunat soikoon!

*Rauhan kanteletta soittakaa —
sotatorvet mahtavammin pauhaa,
kautta helvetin, taivasten koitta-
kaa,
me emme tahdo, emme tahdo rau-
haa!*

*Me emme nuku enää taivashymi-
nään
kuin ennen, uupuissa vainioilla,
me valveille pyrimme ja elämään,
siks soittelemme sodan pasuu-
noilla.*

*Ja kaikukoot ne kahta kovemmin,
lainatkoon its' horna pasuunansa,
että hengen saisi vielä hengettö-
mätkin,
nouis vainajatkin haudastansa!*

Aku P.

Kerjäläisen rukous

*Ma rukoilin, "O Herra", rukoilin
ja "Amen" sanoin, kun ma lo-
petin;
ja rukoukseni, vissiin tiedän mä,
nous syvimmästä syömmen läh-
teestä.*

*Niin vuotin huomeneen ja ylihuo-
meneen:
nyt varmaan Herra heittää kim-
paleen.*

*Niin vuotellessain jopa lensikin
ja lensi suoraa päätä kasvoihin.
Siis leipä! minä riemahdin,
mut liian kova, kivi olikin. —
O Herra, miksi häpäiset mun näin
miks heitit kiven mulle nälkähäin!*

Aku P.